

The Voice of European Air-Conditioning, Refrigeration and Heat Pumps Contractors

Illegal handel och illegalt arbete med köldmedier: Hot och lösningar för den europeiska kyl- och värmepumpsindustrin AREA - ställningstagande

December 2025

AREA, den europeiska sammanslutningen av kyl-, luftkonditionerings- och värmepumps-entreprenörer, stöder helt och hållet EU:s mål för minskade koldioxidutsläpp och klimatneutralitet samt övergången till naturliga köldmedier så som det föreskrivs i F-gasförordningen.

Kyl- och värmepumpsentreprenörer är länken mellan slutanvändare och tillverkare. De konstruerar, installerar och underhåller anläggningar i syfte att säkerställa högsta möjliga driftsäkerhet, energieffektivitet och kostnadseffektivitet inom ramarna för gällande regelverk.

Den europeiska kyl- och värmepumpssektorn utmanas dock alltmer av illegal handel med köldmedier och illegalt arbete, vilka båda hotar övergången till klimatvänliga systemlösningar.

Illegal handel med köldmedier

Den illegala handeln med F-gaser, framför allt de som benämns som HFC-köldmedier, framstår alltmer som en betydande utmaning för hela Europa och undergräver klimatpolitiken, den allmänna säkerheten och den ekonomiska integriteten. I samband med den accelererade utfasningen som föreskrivs i F-gasförordningen fortsätter den svarta marknaden att blomstra. Tillgång och pris för F-gaser skiljer sig mellan EU-länder och länder utanför EU (upp till åtta gånger högre) vilket gör den illegala handeln med dessa F-gaser mycket lönsam. I vissa länder, som Spanien, finns även riktade skatter mot dessa ämnen vilket gör den illegala handeln än mer lönsam.

År 2024 rapporterade den Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF), att en enskild operation som genomfördes av myndigheter från 16 medlemsstater tillsammans med Turkiet och Ukraina, resulterade i att tusentals gasflaskor till ett värde av 4,5 miljoner euro, innehållande köldmedier i form av F-gaser, motsvarande mer än 400 000 ton koldioxid, beslagtogs.¹

Den illegala handeln med köldmedier innebär allvarliga utmaningar, inte bara för kyl- och värmepumpssektorn utan även för samhället som helhet.

¹https://anti-fraud.ec.europa.eu/document/download/be8b6c6b-ce44-4f4e-a0f6-f3674eb00df2_en?filename=or-2024-short_en.pdf

Miljöpåverkan är allvarlig. Illegal handel undergräver den utfasningsmekanism som föreskrivs i F-gasförordningen genom att upprätthålla en hög tillgänglighet av F-gaser med stor klimatpåverkan (höga GWP-värden) inom EU till låg kostnad på den svarta marknaden.

Ekonomiskt sett undergräver den illegala handeln marknaden för seriösa företag genom att översvämma marknaden med billigare och i sämsta fall undermåliga produkter. Detta skapar en osund konkurrens, skadar de företag som följer miljö- och säkerhetsföreskrifter och resulterar i betydande förluster av skatteintäkter.

Haverier på grund av köldmedier av låg kvalitet leder till sämre energieffektivitet, dyra reparationer eller utbyten som blir både kostsamma och onödiga erfarenheter för anläggningsägarna.

Illegal handel med köldmedier medför också **säkerhetsrisker**. Förfalskade eller smugglade köldmedier kan vara felmärkta eller förorenade, vilket innebär risker för haverier, brand eller explosion. Dessutom kan orena köldmedier vara giftiga och utsätta tekniker och driftpersonal för fara.

Trots ökningen av illegal handel är verkställigheten fortfarande utmanande i Europa. Samordnade åtgärder mellan EU:s medlemsstater, strängare straff och förbättrad övervakning behövs snarast för att bekämpa denna växande ekobrottslighet.

I detta sammanhang **rekommenderar AREA:**

- Upprätta nationella register som spårar inköp och försäljning av köldmedier samt påfyllningar.
- Förstärk inspektioner och poliskontroller vid gränserna och tilldela nödvändiga resurser.
- Säkerställ skyndsamt nationell implementering av F-gasförordningens bestämmelser gällande illegal verksamhet.
- Genomför offentliga kampanjer för att öka medvetenheten om de miljömässiga och ekonomiska konsekvenserna av illegala köldmedier, vilket skulle stärka motivationen till efterlevnad.
- Erkänn och involvera branschorganisationer som viktiga länkar mellan myndigheter, företag och tekniker i arbetet med att förebygga och bekämpa illegal handel med köldmedier.

Illegalt arbete

Nära kopplat till den illegala handeln med köldmedier finns även frågan om illegalt arbete, vilket medlemsstaterna snarast måste ta itu med. Många företag och tekniker som köper illegala köldmedier saknar också de certifikat som F-gasförordningen ställer krav på. Följaktligen installeras och underhålls anläggningar av tekniker och företag utan giltiga certifikat.

I de flesta medlemsstater har tillsynsmyndigheterna begränsade resurser, vilket innebär att tillsyn och uppföljning ofta är bristfällig.

Detta påverkar den europeiska kyl- och värmepumpssektorn i hög grad.

Osund konkurrens är ett stort problem eftersom ocertifierade entreprenörer kan erbjuda mycket lägre priser, ofta 20–50% lägre, vilket gör det svårt för kvalificerade yrkesverksamma att konkurrera, särskilt mot privata husägare eller små hyresvärdar som prioriterar pris.

Ur **miljösynpunkt** bromsar det också övergången till koldioxidsnål byggteknik eftersom okvalificerat arbete leder till sämre utförande, ineffektiva system och bristande efterlevnad av europeiska och nationella bestämmelser, för att inte tala om säkerhetsriskerna. Utan nödvändig kompetens för att

optimera dessa system finns det en betydande risk att de anläggningarna blir ineffektiva ur energisynpunkt.

Det leder i sin tur till att **branschens anseende urholkas** eftersom det skadar konsumenternas och beställarnas förtroende, inte bara för entreprenörer som är kopplade till illegal köldmedieanvändning och illegalt arbete, utan inom sektorn som helhet.

För att komma åt dessa problem **rekommenderar AREA:**

- Inrätta ett obligatoriskt nationellt register över certifierade entreprenörer och fysiska personer, offentligt tillgängligt online, för att säkerställa transparens på nationell nivå.
- Inför strängare straff för att avskräcka illegalt arbete.
- Stärk tillsynen genom att öka resurserna.
- Genomför informationskampanjer för allmänheten om riskerna med att anlita ocertifierade installatörer.

AREA uppmanar EU-institutionerna och medlemsstaterna att vidta omedelbara åtgärder för att ta itu med dessa allvarliga problem som den europeiska kyl- och värmepumpssektorn står inför. I takt med att efterfrågan på koldioxidsnål kyl-, luftkonditionerings- och värmepumpsteknik växer, får energiomställningens framgång inte äventyras av illegal verksamhet.